

Tijdschrift

PRAKTIJKWIJZER STRAFRECHT

15
2016

In dit nummer

- ◆ 36. Voorwoord / p. 23
- ◆ 37. Strafvervolgning ter voorkoming van terrorisme: wat heeft art. 134a Sr ons te bieden?
G.T. van Stam-Fahner / p. 24
- ◆ 38. Het bijzondere opzetvereiste bij deelneming aan een criminele organisatie: wetenschap (in de zin van onvoorwaardelijk opzet)
A. Kesteloo / p. 29
- ◆ 39. De subjectieve bestanddelen opzet en culpa: een bespreking van enkele lastige kwesties
R. ter Haar en C.J.J. Kwint / p. 35
- ◆ 40. Geen verlofstelsel, wel een appelfilter?
R. van Leusden / p. 49
- ◆ 41. Interpreteren van verklaringen van mensenhandelsslachtoffers is complex
De theorie achter de praktijk
S. van Can / p. 53

Geen verlostelsel, wel een appelfilter?²

TPWS 2016/40

De wetgever is voornemens het verlostelsel op termijn af te schaffen. De procedure van het huidige verlostelsel voldoet niet en met de beoordeling van verlofaanvragen gaat te veel tijd verloren. Vooral dat laatste argument overtuigt niet echt. Bovendien is het afschaffen van het verlostelsel niet zonder risico. Lichte strafzaken die er door het verlostelsel tussen-uit zouden zijn gefilterd, worden dan direct ter terechtzitting in hoger beroep beoordeeld. Als straks de appeluizen worden opengedraaid, komt het water dan tot aan de lippen van de zittingsraadshe(e)r(en)?

1. Inleiding

Op papier vervult het Nederlandse verlostelsel een belangrijke functie. Het werkt als een filter, dat alleen de lichte strafzaken met voldoende belang in appel toelaat.³ Strafzaken waarop geen hogere strafbedreiging staat dan vier jaar en waarbij de veroordeling beperkt is tot een geldboete van maximaal € 500 komen voor een behandeling in hoger beroep in aanmerking indien zulks naar het oordeel van de voorzitter in het belang van een goede rechtsbedeling is vereist (artikel 410a Sv). De voorzitter heeft door de open norm van 'een goede rechtsbedeling' een ruim afwegingskader waarin met alle omstandigheden van de zaak rekening kan worden gehouden. Uitsluitend de strafzaken die er naar zijn oordeel echt toe doen, krijgen een behandeling bij de hoven. Dat zou de belasting op het rechterlijk apparaat moeten reduceren en kosten en tijd moeten besparen. Echter, in de praktijk blijkt dat anders te liggen. De beoordeling van verlofaanvragen kost de voorzitters van de hoven veel tijd. Het afschaffen van het verlostelsel bespaart de voorzitters die beoordelingstijd, maar zonder verlostelsel stromen dergelijke lichte strafzaken line recta door naar de terechtzitting in hoger beroep. Dat doet de vragen rijzen hoe zwaar dergelijke zaken op het hoger beroep drukken en of selectie van lichte strafzaken 'aan de poort' noodzakelijk is.

2. Korte terugblik

Als onderdeel van de Wet Stroomlijnen hoger beroep trad ruim acht jaar geleden artikel 410a Sv in werking.⁴ Dat ging niet zonder slag of stoot. Het wetsvoorstel tot invoering van het verlostelsel kreeg tijdens de behandeling in de Tweede en Eerste Kamer veel kritiek. Zo vond men de open norm

'in het belang van een goede rechtsbedeling' te onbepaald, vroeg men zich af of het voorgestelde verlostelsel als een adequate tweede instantie kon doorgaan, verdragsconform was en of het verlostelsel wel voldoende capaciteitswinst oplevert 'nu de voorzitter een ruim afwegingskader wordt gelaten'.⁵

Sceptici buiten de politiek betwijfelden of het verlostelsel in de voorgestelde vorm een succes zou worden. Zo hadden leden van de zittende en staande magistratuur, verenigd in de vakvereniging NVvR, er onder meer hun bedenkingen bij of het voorstel tot tijdsbesparing zou leiden. Immers, de voorzitter dient ter beoordeling van de verlofaanvraag het dossier goed te bestuderen. Die beoordeling vergt enige tijd. Bovendien zal het dossier nadat in een zaak door de voorzitter verlof is verleend, wederom volledig door een of meer (zittings)raadsheeren moeten worden bestudeerd. Het bracht de NVvR uiteindelijk tot het advies om het verlostelsel in deze vorm niet in te voeren.⁶ Ook de advocatuur was zeer kritisch over het voorstel tot invoering van het verlostelsel. De ACS (de adviescommissie van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten) zette het voorstel weg als 'ondoordacht' en vermoedde dat het zou leiden tot 'een niet te rechtvaardigen ongelijkheid tussen het OM en de verdachte'.⁷ Evenals de NVvR plaatste de ACS vraagtekens bij de efficiëntiewinst van het voorstel. Zij vroeg zich tevens af of de voorzitter wel tot een goede beoordeling zou kunnen komen aan de hand van de op dat moment beperkt beschikbare informatie. Immers, in het verkorte vonnis of de aantekening mondeling vonnis in eerste aanleg ontbreekt essentiële informatie, zoals een uitvoerige motivering van de bewezenverklaring en uitgewerkte bewijsmiddelen. De grieven op het grievenformulier zullen eveneens vaak onvoldoende houvast bieden bij het beantwoorden van de vraag of het ingestelde appel in het belang van een goede rechtsbedeling is.

Voornoemde bezwaren hebben niet kunnen beletten dat het verlostelsel in 2007 werd ingevoerd. Toenmalig Minister van Justitie Donner wees er herhaaldelijk op dat hij met het wetsvoorstel een doelmatiger inzet van het hoger beroep kon bereiken.⁸ De verwachting was dat in een relatief groot aantal strafzaken geen verlof zou worden verleend, waardoor meer ruimte bij de hoven zou ontstaan. Het verlostelsel moest ervoor zorgen dat het hoger beroep niet verstopt zou raken door allerlei lichte zaken. Hierdoor zou de doorstromingsnelheid van zaken kunnen toenemen en vrijgekomen zittingscapaciteit zou voor de behandeling van andere (straf)zaken kunnen worden gebruikt.⁹ De

¹ Advocaat bij Cleerdin & Hamer Advocaten.

² Citeerwijze: R. van Leusden, 'Geen verlostelsel, wel een appelfilter?', TPWS 2016/40.

³ In het artikel zullen de ter beoordeling van de voorzitter aangebrachte verlostelselzaken als 'lichte' strafzaken worden getypeerd. Met die typering wordt niet gepoogd de soms grote gevolgen die dergelijke zaken voor justitiabelen kunnen hebben te bagatelliseren.

⁴ De inwerkingtreding van alle onderdelen van art. 410a Sv was op 1 juli 2007 gerealiseerd; *Srb.* 2007, 70.

⁵ *Kamerstukken I* 2005/06, 30320, B, p. 4.

⁶ Advies inzake het wetsvoorstel stroomlijnen hoger beroep, Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, 4 januari 2005, p. 5.

⁷ Advies inzake het wetsvoorstel stroomlijnen hoger beroep, de adviescommissie van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, p. 7.

⁸ *Kamerstukken I* 2005/06, 30320, C, p. 3.

⁹ *Kamerstukken I* 2005/06, 30320, C, p. 5.

aanvankelijk als problematisch bestempelde norm van 'het belang van een goede rechtsbedeling' geeft de voorzitter voldoende (en niet te veel) ruimte om de lichte, eenvoudige zaken te beoordelen, aldus de minister. Toch hield hij een slag om de arm wat betreft de praktische uitwerking van het verlostelsel. Weliswaar, zo gaf hij aan, zal een voorzitter vaak een ervaren raadsheer zijn die door zijn kennis en kunde in staat is snel tot de kernpunten van de zaak door te dringen, een schatting van de mate waarin de zittingscapaciteit bij de hoven zou toenemen, was moeilijk te geven. Een dergelijke capaciteitswinst is mede afhankelijk van de wijze waarop de hoven de hun toegekende mogelijkheden zullen invullen, zo schreef hij.¹⁰

3. Het voornemen tot afschaffing van het verlostelsel

Nu, acht jaar later, blijkt uit de Contourennota Modernisering van het Wetboek van Strafvordering, dat twee bezwaren die destijds tegen de invoering van het verlostelsel werden ingebracht, maken dat het verlostelsel op termijn wordt afgeschaft.¹¹ Het eerste bezwaar is de problematische praktische toepassing van het stelsel met het oog op verdedigingsrechten die voortvloeien uit internationale mensenrechtenverdragen (het EVRM en het IVBPR). Hierover is reeds veel geschreven.¹² Zonder te veel in herhaling te vervallen, zal hierna worden volstaan met een summier bespreking van de relevantste bevindingen. Vervolgens zal het tweede bezwaar van de wetgever, dat er te veel tijd moet worden gestoken in de beoordeling of verlostelsel moet worden verleend, aan bod komen. Tot slot wordt stilgestaan bij de vraag of het verlostelsel door een soortgelijke modaliteit dient te worden vervangen.

4. Internationaal kader

Voorop staat dat het verlostelsel als zodanig niet in strijd is met internationale mensenrechtenverdragen (het EVRM en het IVBPR). Het is een adequate tweede instantie in de zin van die verdragen. Echter, wordt meer op het verlostelsel ingezoomd dan blijkt dat het een en ander de internationale toets der kritiek niet kan doorstaan. Dat zit hem vooral in de procedure van het appelverlof, vanwege de niet beschikbaarheid van essentiële processtukken, zoals een volledig uitgewerkt vonnis. Door het ontbreken van die stukken kan de verdachte zijn appel onvoldoende voorbereiden en heeft de voorzitter te weinig houvast om tot zijn beslissing te komen en die beslissing bij een afwijzende verlostelsel te motiveren. Het VN-Mensenrechtencomité oordeelde daarom dat de Nederlandse appelprocedure niet voldoet aan het

bepaalde in artikel 14, vijfde lid, IVBPR waarin het recht op hoger beroep is neergelegd.¹³

Ongeveer een half jaar later was het EHRM aan zet. Het EHRM oordeelde in deze zaak, die bekend is geworden onder de naam van de klager, Lalmahomed, dat artikel 6 EVRM was geschonden, omdat de verlostelsel enig nader onderzoek naar de juistheid van het verweer van de verdediging had nagelaten.¹⁴ De voorzitter had ermee volstaan het verweer van de verdediging onaannemelijk te achten en had geen appelverlof verleend nu dat niet in het belang van een goede rechtsbedeling zou zijn. De verlostelsel van de voorzitter was derhalve onvoldoende gemotiveerd, waardoor de procedurele waarborgen van het recht op een eerlijk proces in hoger beroep niet in acht waren genomen.¹⁵ Beide arresten betekenden echter niet direct het einde van het verlostelsel. Wel was het een opdracht aan de voorzitter om zijn afwijzende verlostelsel deugdelijk te motiveren en kan daarin een signaal naar de wetgever worden gezien om alsnog snel tot een regeling te komen die overeenstemt met de beslissing van het Comité. Zo schreef De Roos naar aanleiding van de eerstgenoemde uitspraak dat het geen verkeerde zaak zou zijn als de voorzitter in elke potentiële verlostelsel standaard verlostelsel zou verlenen, hoewel de daarmee door de wetgever beoogde efficiëntiewinst van het verlostelsel zou wegvallen.¹⁶ Vanzelfsprekend valt die winst ook weg indien in elke verlostelsel eerst alle essentiële processtukken zouden worden aangevuld, op grond waarvan de voorzitter vervolgens zijn verlostelsel zou kunnen nemen en motiveren. Al was het alleen maar omdat daarmee veel tijd gemoeid is.

5. Efficiënt(er)

Het tweede bezwaar dat de wetgever in de Contourennota tegen het verlostelsel uit, is het gebrek aan tijd van de voorzitters bij de beoordeling van de verlostelsel aanvragen. Hoewel het verlostelsel in beginsel was bedoeld capaciteit doelmatiger en efficiënter in te zetten door één raadsheer (de voorzitter) er een groot aantal zaken tussenuit te laten filteren en daarmee het hoger beroep meer te stroomlijnen, blijkt nu dat de praktijk weerbarstiger is. Het verlostelsel kan weliswaar meer tijd en ruimte ter terechtzitting in hoger beroep creëren nu daar enkel de zaken overblijven die ertoe doen, op de fase waarin een verlostelsel aanvraag wordt beoordeeld legt het een ongewenst groot beslag. Een verklaring voor het bezwaar dat de voorzitter te weinig tijd heeft elke verlostelsel aanvraag voldoende te beoordelen, wordt in de Contourennota niet gegeven. Dat doet de vraag rijzen hoeveel verlostelsel

10 Kamerstukken I 2005/06, 30320, C, p. 5.

11 Contourennota Modernisering Wetboek van Strafvordering, p. 116.

12 Zie ook: R.C.P. Haentjens, 'Het verlostelsel als middel de toegang tot de appelrechter in strafzaken te stroomlijnen', in: P.G. Wiewel & R.E. de Winter (red.), *Stroomlijning van het hoger beroep in strafzaken*, Prinsengrachtreeks, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2007, W.H. Jebbink, 'Verlostelsel in strafzaken: schijnrechtspraak in strijd met het IVBPR', *DD 2008/59* en Th.A. de Roos, 'Internationaalrechtelijke beslissingen over het Nederlandse verlostelsel in strafzaken', *Strafblad* 2011, nr. 2.

13 UN Human Rights Committee, 24 augustus 2010, *NJ 2012/305, Mennen/Nederland*. Zie ook: W.H. Jebbink, 'Verlostelsel in strafzaken: schijnrechtspraak in strijd met het IVBPR', *DD 2008/59*.

14 Zo stelde Crijns naar aanleiding van dit arrest terecht de vraag of 'met deze uitspraak de bijl aan de wortel van het verlostelsel was gelegd', in J.H. Crijns, 'Efficiëntie in het kwadraat. Over de lotgevallen van de kleine strafzaak na invoering van de strafbeschikking en het verlostelsel', *Proces* 2010, p. 401-402.

15 EHRM, 22 februari 2011, *NJ 2012/306, Lalmahomed/Nederland*.

16 Th.A. de Roos, 'Internationaalrechtelijke beslissingen over het Nederlandse verlostelsel in strafzaken', *Strafblad* 2011, nr. 2, p. 8.

jaarlijks worden beoordeeld. Het discussiestuk naar aanleiding van voornoemde nota geeft enige duidelijkheid inzake het Hof Den Haag.¹⁷ In 2012 en 2013 heeft de voorzitter van het Hof Den Haag in totaal 623 verlofzaken beoordeeld. In 2012 waren dat er 214, waarvan in 89 gevallen geen verlof werd verleend. In 125 zaken werd toen wel verlof verleend. Dat betekent dat in 2012 bijna 42 procent van de verlofaanvragen afwijzend was en 58 procent toewijzend.¹⁸ In 2013 was het totaal aantal verlofzaken ten opzichte van 2012 bijna verdubbeld, naar 409. Daarvan werden 191 aanvragen af- en 218 toegewezen. In procenten uitgedrukt was in 2013 bijna 47 procent van de aanvragen afwijzend en 53 procent toewijzend. Cijfers met betrekking tot verlofzaken uit 2014 en 2015 van het Hof Den Haag ontbreken. Recente cijfers van andere hoven zijn evenmin gepubliceerd.¹⁹ Een vergelijking met andere hoven is daarom nu (nog) niet te maken. Daarbij komt dat eerder onderzoek laat zien dat voorheen tussen een aantal hoven grote verschillen bestonden in aantallen (af- en toewijzende verlobbeschikkingen).²⁰ Bovendien blijft het gissen hoeveel tijd de voorzitters precies aan het beoordelen van deze honderden verlobzaken besteden. Tevens werpt het verlobstelsel voor veroordeelden een zekere drempel op, nu eerst bij de voorzitter om verlof moet worden verzocht. Mogelijk dat met de afschaffing van het stelsel en dus ook het wegvallen van die drempel, het aantal appellens zal toenemen.²¹ Dit kan voornoemde cijfers eveneens vertekenen. Het zou derhalve onjuist zijn op basis van deze cijfers het bezwaar van tijdgebrek voor de (voorzitters van de) hoven reeds aan de kant te zetten.

Al tijdens de consultatie van het wetsvoorstel tot invoering van het verlobstelsel hebben de geconsulteerde partijen hun bedenkingen geuit of het voorstel wel tot de beoogde tijdsparing zou leiden. Er is toen reeds op gewezen dat voorzitters alle gelegenheid moeten krijgen verlobaanvragen te beoordelen en eventueel, conform artikel 410a, vierde lid, Sv, met redenen omklede beschikkingen op te maken. Die beoordeling en motivering kost tijd. De toenmalige Minister van Justitie onderkende dit, maar vond destijds voldoende politiek draagvlak om te komen tot invoering van artikel 410a Sv. In de jaren erna hebben bezuinigingen op de rechtspraak en oplopende (of: te ver opgelopen) werkdruk op de zittende magistratuur het bezwaar van tijdgebrek weer

aan kracht laten winnen.²² Tijdgebrek zou kunnen worden ondervangen door inzet van extra mankracht om de verlobaanvragen te beoordelen. Echter, daar waren dus jarenlang geen financiële middelen voor. Dat tijt lijkt inmiddels aan het keren. In het meerjarenplan van de Rechtspraak 2015-2020 van 31 augustus 2015 staat dat de komende jaren maatregelen worden genomen om de werkdruk van rechters te verlichten, de rechtspraak te moderniseren en financieel gezond te houden. Met die nieuwe maatregelen zou het verlobstelsel wat dat betreft wellicht kunnen worden gered. Het maakt het bezwaar van tijdgebrek in elk geval minder houdbaar.

6. Is selectie aan de poort noodzakelijk?

Voornoemde bezwaren maken dat de wetgever voornemens is het verlobstelsel op termijn af te schaffen. Dat neemt de bezwaren die kleven aan het verlobstelsel weg. De voorzitters behoeven lichte strafzaken die onder het verlobstelsel zouden vallen dan niet meer op hun appelwaardigheid te beoordelen, er gaat geen tijd verloren met het motiveren waarom geen verlof wordt verleend en het nadeel dat voor die beoordeling essentiële stukken ontbreken, wordt eveneens weggelaten. Dat scheelt veel tijd voor de voorzitters van de hoven. Zij kunnen zich op andere zaken richten. Voor de voorzitter van het Hof Den Haag zal het neerkomen op jaarlijks enige honderden (voorheen: verlob)zaken die in de voorcontrole niet meer door zijn of haar vingers hoeven te gaan.

Door het verlobstelsel af te schaffen wordt een appelfilter voor die lichte strafzaken weggelaten. Ook strafzaken waarvoor onder het verlobstelsel een behandeling in tweede instantie niet zonder meer vanzelfsprekend was, zouden dan direct doorstromen naar de terechtzitting in hoger beroep. Als straks de appelsluizen worden opgedraaid, komt het water dan tot aan de lippen van de zittingsraadshe(e)r(en)? Is, met andere woorden, het doorlaten van 89 appellens (in 2012) en 191 (in 2013) een doemscenario voor het Hof Den Haag, dat zonder extra capaciteit ter terechtzitting ten onder gaat? Op een totaal van 38.700 aangebracht appellens in 2012 en 38.650 in 2013 bij het Hof Den Haag zal een toename van zo'n gering aantal appellens per jaar (respectievelijk 0,23 % en 0,49 % van het totaal in die jaren) vermoedelijk weinig verschil maken.²³ Bovendien kan de voorzitter van dat hof – als hij zich niet met de voorselectie hoeft bezig te houden – waarschijnlijk vaker bij de behandeling van strafzaken ter terechtzitting aanschuiven. Een ruime(re) inzet van de unus behandeling van dergelijke lichte strafzaken zou tevens tot doelmatigheids- en dus effectiviteitsvoordeel kunnen leiden indien die eigenlijke behandeling anders zou hebben plaatsgevonden door de meervoudige kamer in plaats van

17 Discussiestuk voor het congres op 19 juni 2014 naar aanleiding van de concept Contourennota.

18 Discussiestuk voor het congres op 19 juni 2014 naar aanleiding van de concept Contourennota, p. 26.

19 Op het moment van het schrijven van het onderhavige artikel verricht het WODC daarnaar onderzoek, zie: Discussiestuk voor het congres op 19 juni 2014 naar aanleiding van de concept Contourennota, p. 26.

20 M.J. Kuiper, 'Het criterium van een goede rechtsbedeling. Vijf hoven, vijf criteria?', *NJB* 2009, p. 166-167. Uit dat onderzoek blijkt onder meer dat in de periode van 1 juli 2007 tot en met 1 juli 2008 door het Hof Den Haag in totaal 519 verlobzaken werden beoordeeld, waarvan in 386 gevallen geen verlof werd verleend (74,4 procent).

21 Waarbij moet worden opgemerkt dat het aantal appellens bij de kantonrechters en politierechterzaken al toeneemt. Zie het rapport van De Rechtspraak: 'Kengetallen gerechten 2014', onderdeel 3.10.3; appelpercentages strafzaken, ontwikkelingen en vergelijkingen.

22 Zie bijvoorbeeld het zogenoemde 'Leeuwardense manifest' van medio december 2012 over de opgelopen werkdruk binnen het Gerechtshof Leeuwarden, dat overigens door de zittende magistratuur breed werd gedragen en ook door de toenmalig president van de Hoge Raad, Geert Corstens, werd onderkend.

23 Jaarverslag rechtspraak 2012, p. 41 en Jaarverslag rechtspraak 2013, p. 45.

door de unus.²⁴ Zo kan het aantal verlofzaken dat zonder verlofstelsel doorstroomt, eenvoudig worden opgevangen. Een selectie aan de poort van het Haagse hof lijkt, het voorgaande overziend, derhalve niet direct noodzakelijk. Of dat ook geldt voor de andere hoven weten we niet, aangezien hun cijfers – zoals gezegd – niet zijn gepubliceerd. Indien zou blijken dat het aantal verlofzaken waarin geen verlof werd verleend bij die hoven beduidend hoger ligt dan bij het Hof Den Haag, dan zou het afschaffen van het verlofstelsel voor hen wel problematisch kunnen zijn. Daarom is het goed voor die hoven hierna stil te staan – zij het kort – bij wat er in dat geval voor het verlofstelsel in de plaats kan komen.

7. Tot besluit

De invoering van het verlofstelsel was een van de maatregelen het hoger beroep in strafzaken te verbeteren. Door een aantal lichte strafzaken weg te filteren bleef, zoals gezegd, voor raadsheren meer tijd over voor zwaardere strafzaken. Naast het verlofstelsel werd in 2007 nog een aantal voorstellen gedaan om tot vermindering van de aard en de hoeveelheid taken van raadsheren te komen. Dit waren het uitsluiten van hoger beroep in bagatelzaken of specifieke situaties, het verminderd toelaten van nieuwe feiten, stellingen, bewijzen en weren, de beperking tot grieven door partijen aangevoerd en tot slot het limitatief opsommen van de gronden voor hoger beroep.²⁵ De meeste van deze voorstellen werpen weliswaar een drempel op voor strafzaken om in hoger beroep te worden ontvangen, het ontbreekt hen aan een filterfunctie zoals het verlofstelsel dat in zich heeft. Door bijvoorbeeld de thans geldende drempel voor bagatelzaken te verhogen van € 50 naar € 250, wordt een deel van de zaken die onder het verlofstelsel zouden vallen niet in hoger beroep toegelaten. Echter, een inhoudelijke toets of filter op de appelwaardigheid van die zaken ontbreekt. Het zou derhalve onjuist zijn met het ophogen van die drempel een deel van de huidige verlofzaken weg te zetten als bagatellen. Bovendien is het nog maar de vraag of het ophogen van die appलगrens tot dat bedrag, en dus het uitsluiten van een tweede instantie, internationaalrechtelijk door de beugel kan.

Een aanscherping van het grievenstelsel in artikel 410 Sv kan zo'n filterfunctie wel van het verlofstelsel overnemen. Immers, die grieven moeten expliciet zijn en aangeven waarover een beslissing van het hof wordt verlangd. Het ontbreken van ingediende bezwaren of het evident ongegrond zijn daarvan kan reden zijn voor niet-ontvankelijkverklaring van het hoger beroep dan wel verwerping daarvan zonder inhoudelijke behandeling van de bezwaren.²⁶

Dit systeem heeft onder meer als voordeel ten opzichte van het verlofstelsel dat zaken niet eerst in een voorprocedure komen, maar dat er sprake is van één hoger beroepsprocedure die eenvoudig kan zijn als de bezwaren daartoe aanleiding geven.²⁷ Toch weegt dat voordeel mijns inziens niet op tegen het volgende nadeel. In de kern genomen wordt namelijk het bezwaar van tijdgebrek bij de beoordeling van verlofzaken van de zittende magistratuur bij de verdediging en het OM neergelegd. Aan hen wordt de schone taak gelaten hun grieven (nog) gedetailleerder te formuleren, terwijl ook zij – net als nu het geval is met de voorzitters – geen beschikking hebben over essentiële stukken, zoals een uitgewerkt vonnis. Evenmin mag ervan worden uitgegaan dat zij wel, meer dan de voorzitters bij de beoordeling van verlofaanvragen, over tijd beschikken hun grieven op voorhand uitvoerig(er) toe te lichten. Zo is de cirkel weer rond; onvoldoende beschikking over essentiële informatie en tijdgebrek blijven als zwaard van Damocles boven een opvolger van het verlofstelsel hangen. Laten we – nu een opvolger van het verlofstelsel niet eenvoudig lijkt gevonden – voor de andere hoven hopen dat de hoeveelheid zaken die zonder het verlofstelsel ter beoordeling aan de zittingsraadshe(e)r(en) worden aangeboden, behapbaar is.

24 Van Kempen & Pesselse. 'Het verlofstelsel in hoger beroep in strafzaken. Opheffen en vervangen door unus-rechtspraak ter bevordering van eerlijkheid en effectiviteit?' in: *Hoger beroep: renovatie en innovatie*, Staat en Recht, nr. 16, 2014.

25 J.M. Barendrecht, M.W. de Hoorn, *Verbetering van hoger beroep? Kosten en baten van voorstellen uit 12 systemen van procesrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006, p. 57.

26 Agenda voor de appèlrechtspraak 2020, 11 als advies door stuurgroep vastgesteld op 15 april 2013, p. 11.

27 Discussiestuk voor het congres op 19 juni 2014 naar aanleiding van de concept Contourennota, p. 26.